A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (tizedik tanács)

2025. február 13.*

„Előzetes döntéshozatal – Fogyasztóvédelem – Fogyasztói hitelmegállapodások – 2008/48/EK irányelv – A 10. cikk (2) bekezdése – Tájékoztatási kötelezettség – Teljeshiteldíj-mutató – A díjak és a jutalékok módosítása – 23. cikk – Nemzeti szankciórendszer – Az arányosság elve”

A C-472/23. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie (varsói kerületi bíróság, Lengyelország) a Bírósághoz 2023. július 25-én érkezett, 2023. június 21-i határozatával terjesztett elő

a **Lexitor Sp. z o.o**.

és

az **A. B. S.A**.

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (tizedik tanács),

tagjai: D. Gratsias tanácselnök, I. Jarukaitis, a negyedik tanács elnöke és Csehi Z. (előadó) bíró,

főtanácsnok: L. Medina,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a Lexitor sp. z o.o. képviseletében K. Danielak radca prawny,

– az A. B. S.A. képviseletében M. Malciak, K. Trzaskowski és W. J. Wandzel adwokaci,

– a lengyel kormány képviseletében B. Majczyna és S. Żyrek, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Bizottság képviseletében P. Ondrůšek és M. Owsiany-Hornung, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: lengyel.

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a fogyasztói hitelmegállapodásokról és a 87/102/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2008. április 23-i 2008/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2008. L 133., 66. o.; helyesbítések: HL 2009. L 207., 14. o.; HL 2010. L 199., 40. o.; HL 2011. L 234., 46. o.) 10. cikke (2) bekezdése g) és k) pontjának, valamint a 23. cikkének értelmezésére irányul.

2 E kérelmet a Lexitor sp. z.o.o. mint egy fogyasztó jogainak engedményese és az A. B. S.A. (a továbbiakban: bank) között az e fogyasztó által az A. B.-vel kötött fogyasztói hitelmegállapodás alapján fizetett kamatoknak és költségeknek megfelelő összeg visszatérítése iránti kérelem tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós jog

A 2008/48 irányelv

3 A 2008/48 irányelv (6), (8), (9), (19), (31), (32) és (47) preambulumbekezdése értelmében:

„(6) A Szerződéssel összhangban a belső piac egy olyan, belső határok nélküli térség, amelyben biztosított az áruk és szolgáltatások szabad mozgása és a letelepedés szabadsága. Egy átláthatóbb és hatékonyabb hitelpiacnak a belső határok nélküli térségen belül történő kialakulása létfontosságú a határokon átnyúló tevékenységek előmozdítása érdekében.

[…]

(8) Fontos, hogy a piac a fogyasztók bizalmának biztosítása érdekében megfelelő szintű fogyasztóvédelmet nyújtson. Így lehetségesnek kell lennie, hogy a hitelajánlatok szabad mozgása mind a hitelajánló, mind a hiteligénylő számára optimális körülmények között valósuljon meg, kellő figyelmet fordítva az egyes tagállamok sajátos körülményeire.

(9) Teljes harmonizációra van szükség annak biztosítására, hogy a Közösségben valamennyi fogyasztó érdekeit magas szinten és egyenlő módon védelmezzék, illetve, hogy valódi belső piacot lehessen létrehozni. Ezért a tagállamok nem tarthatnak fenn vagy vezethetnek be olyan nemzeti rendelkezéseket, amelyek eltérnek az ezen irányelvben meghatározottaktól. Ilyen harmonizált rendelkezések hiányában a tagállamok szabadon tarthatnak fenn vagy vezethetnek be nemzeti jogszabályokat. […]

[…]

(19) Annak érdekében, hogy a fogyasztók a tények teljes ismeretében hozhassanak döntést, a hitelmegállapodás megkötését megelőzően megfelelő tájékoztatást kell kapniuk a hitel feltételeiről, költségeiről és kötelezettségeikről olyan tájékoztató formájában, amelyet a fogyasztók magukkal vihetnek és tanulmányozhatnak. Az ajánlatok lehető legteljesebb mértékű átláthatósága és összehasonlíthatósága érdekében az ilyen tájékoztatásnak különösen magában kell foglalnia a hitelre alkalmazandó teljeshiteldíj-mutatót [(THM)], amelyet a Közösség egész területén ugyanolyan módon kell meghatározni. […]

[…]

(31) Annak érdekében, hogy a fogyasztók a hitelmegállapodás szerinti jogaikat és kötelezettségeiket megismerhessék, a hitelmegállapodásnak világosan és tömören tartalmaznia kell valamennyi szükséges információt.

(32) A teljes átláthatóság érdekében a fogyasztó részére tájékoztatást kell nyújtani a hitelkamatlábról, mind a szerződéskötést megelőző szakaszban, mind a hitelmegállapodás megkötésekor. A szerződéses jogviszony során a fogyasztót értesíteni kell a változó hitelkamatláb változásairól, valamint a visszafizetések ebből adódó változásairól. […]

[…]

(47) A tagállamoknak meg kell állapítaniuk az ezen irányelv alapján elfogadott nemzeti rendelkezések megsértése esetén alkalmazandó szankciókra vonatkozó szabályokat, és biztosítaniuk kell végrehajtásukat. Bár e szankciók megválasztása a tagállamok hatáskörében marad, azoknak hatékonyaknak, arányosaknak és visszatartó erejűeknek kell lenniük.”

4 Ezen irányelv „Fogalommeghatározások” című 3. cikke kimondja:

„Ennek az irányelvnek az alkalmazásában:

[…]

g) »a hitel fogyasztó által viselt teljes költsége«: minden költség, ideértve a kamatot, jutalékot, az adókat és bármely olyan egyéb díjat, amelyet a fogyasztónak a hitelmegállapodás vonatkozásában meg kell fizetnie és amelyek a hitelező előtt ismertek, kivéve a közjegyzői költségeket; továbbá a hitelmegállapodáshoz kapcsolódó járulékos szolgáltatások költségei is, különösen a biztosítási díjak, amennyiben ezenfelül egy szolgáltatási szerződés megkötése a hitel megszerzéséhez, vagy a meghirdetett feltételek melletti megszerzéséhez kötelező;

[…]

i) »[THM]«: a hitel fogyasztó által viselt teljes költsége a teljes hitelösszeg éves százalékában kifejezve, beleértve – adott esetben – a 19. cikk (2) bekezdésében említett költségeket

[…]”

5 Az említett irányelv „A hitelmegállapodásokban feltüntetendő információk” című 10. cikke a (2) bekezdésében a következőket írja elő:

„A hitelmegállapodásnak világos és egyértelmű módon tartalmaznia kell a következőket:

[…]

g) a [THM] és a fogyasztó által fizetendő teljes összeg, a hitelmegállapodás megkötésének időpontjában kiszámítva; valamennyi, a [THM] kiszámításához felhasznált feltevés megemlítésével;

[…]

k) adott esetben a mind a fizetési ügyleteket, mind a lehívásokat rögzítő egy vagy több számla fenntartásának díjai, kivéve, ha a számlanyitás fakultatív, a fizetési ügyletek és a lehívások céljára egyaránt szolgáló fizetési eszköz használati díjai és a hitelmegállapodásból eredő bármely díj, valamint e díjak megváltoztatásának feltételei;

[…]”

6 Ugyanezen irányelv „A [THM] kiszámítása” című 19. cikkének (1)–(3) bekezdésében a következőképpen rendelkezik:

„(1) A [THM-et] amely éves alapon a hitelező és a fogyasztó megállapodása szerinti valamennyi jövőbeli vagy meglevő kötelezettségvállalás (lehívások, visszafizetések és díjak) jelenértékének felel meg az I. melléklet I. részében meghatározott matematikai képletnek megfelelően kell kiszámítani.

(2) A [THM] kiszámítása céljából meg kell határozni a hitel fogyasztó által viselt teljes költségét azon díjak kivételével, amelyeket a fogyasztónak abban az esetben kell megfizetnie, ha a hitelmegállapodásban meghatározott kötelezettségeit nem teljesíti, valamint a vételártól eltérő azon díjak kivételével, melyet áruk vagy szolgáltatások beszerzéséért köteles fizetni, függetlenül attól, hogy készpénzben vagy hitelből fedezik az ügyletet.

A fizetési ügyleteket és lehívásokat egyaránt rögzítő számlafenntartási költségeket, a fizetési ügyletek és a lehívások céljára egyaránt szolgáló fizetési eszköz használatának költségeit, és a fizetési ügyletekkel kapcsolatos egyéb költségeket a hitel fogyasztó által viselt teljes költségébe bele kell számítani, kivéve, ha a számlanyitás opcionális és a számlával kapcsolatos költségeket a hitelmegállapodásban vagy a fogyasztóval kötött egyéb megállapodásban egyértelműen és külön feltüntették.

(3) A [THM] kiszámítását arra a feltevésre kell alapozni, hogy a hitelmegállapodás a megállapodás szerinti időszakban érvényes marad, továbbá hogy a hitelező és a fogyasztó kötelezettségeit teljesíti a hitelmegállapodás szerinti feltételek mellett és időpontokig.”

7 A 2008/48 irányelv „Szankciók” című 23. cikke a következőképpen került megfogalmazásra:

„A tagállamoknak meg kell állapítaniuk az ezen irányelv alapján elfogadott nemzeti rendelkezések megszegése esetén alkalmazandó szankciókra vonatkozó szabályokat, és minden szükséges intézkedést meghoznak azok végrehajtásának biztosítására. A szankcióknak hatékonynak, arányosnak és visszatartó erejűnek kell lenniük.”

A 93/13/EGK rendelet

8 A fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelv (HL 1993. L 95., 29. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 2. kötet., 288. o.) 6. cikkének (1) bekezdése így rendelkezik:

„A tagállamok előírják, hogy fogyasztókkal kötött szerződésekben az eladó vagy szolgáltató által alkalmazott tisztességtelen feltételek a saját nemzeti jogszabályok rendelkezései szerint nem jelentenek kötelezettséget a fogyasztóra nézve, és ha a szerződés a tisztességtelen feltételek kihagyásával is teljesíthető, a szerződés változatlan feltételekkel továbbra is köti a feleket.”

A lengyel jog

A fogyasztói hitelről szóló törvény

9 A 2008/48 irányelvet a 2011. május 12-i ustawa o kredycie konsumenckim (a fogyasztói hitelről szóló törvény; a Dz. U. 2011. évi 126. számának 715. alszáma) alapügyre alkalmazandó változata (a továbbiakban: a fogyasztói hitelről szóló törvény) ültette át.

10 A fogyasztói hitelről szóló törvény 30. cikkének (1) bekezdése értelmében:

„A 31–33. cikk sérelme nélkül a fogyasztói hitelmegállapodásban fel kell tüntetni:

[…]

7. a [THM] és a fogyasztó által fizetendő teljes összeg, a fogyasztói hitelmegállapodás megkötésének időpontjában megállapítva, valamennyi, a [THM] kiszámításához felhasznált feltevés megemlítésével;

[…]

10. az egyéb olyan költségekre vonatkozó információk, amelyeket a fogyasztónak a fogyasztói hitelmegállapodás vonatkozásában meg kell fizetnie, különösen a díjakra, azon belül egy vagy több számla fenntartásának díjára, mind a fizetési ügyletek, mind a lehívások rögzítése tekintetében, a fizetési ügyletek és a lehívások céljára egyaránt szolgáló pénzeszköz használati díjaival együttesen, valamint a jutalékokra és haszonkulcsokra vonatkozó információk, és a járulékos szolgáltatások, különösen a biztosítások költségeire vonatkozó információk, amennyiben azokat a hitelező ismeri, valamint e költségek módosításának feltételeire vonatkozó információk;

[…]”

11 E törvény 45. cikke (1) bekezdésének szövege a következő:

„A 29. cikk (1) bekezdésének, a 30. cikk (1) bekezdése 1–8., 10., 11., 14–17. pontjának, a 31–33., 33a. és 36a–36c. cikknek a hitelező általi megsértése esetén a fogyasztó az írásbeli nyilatkozatának a hitelezőhöz való benyújtását követően a kölcsönt a hitelezőnek járó kamat és egyéb hitelköltségek nélkül, a szerződésben megállapított határidőn belül és módon fizeti vissza.”

A polgári törvénykönyv

12 Az 1964. április 23-i ustawa – Kodeks cywilny (polgári törvénykönyv; a DZ. U. 16. számának 93. alszáma) az alapjogvitára alkalmazandó változata szerinti $385^{1.}$ cikke 1. és 2. §-a a következőképpen rendelkezik:

„1. § A fogyasztói szerződés egyedileg meg nem tárgyalt feltételei nem kötelezik a fogyasztót, ha azok a fogyasztó jogait és kötelezettségeit a jóerkölcsbe ütköző és a fogyasztó érdekeit súlyosan sértő módon állapítják meg (jogszabályba ütköző szerződési feltételek). Ez nem vonatkozik a felek főszolgáltatásaira – különösen az árra vagy a díjazásra – vonatkozó rendelkezésekre, ha azok egyértelműen vannak megfogalmazva.

2. § Ha az 1. § alapján a szerződés valamely feltétele nem kötelezi a fogyasztót, a szerződés többi része továbbra is köti a feleket.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

13 A Lexitor követelésbehajtással foglalkozó társaság egy olyan fogyasztó jogainak engedményese, aki a bankkal 40 000 lengyel złoty (PLN) (hozzávetőleg 9 050 euró) összegű hitelmegállapodást kötött (a továbbiakban: az alapügy tárgyát képező szerződés). E kölcsön tőkeösszegén felül a fogyasztó köteles volt visszafizetni a banknak a 19 985,07 PLN-ben (hozzávetőleg 4 520 euró) meghatározott ügyleti kamatot, valamint egy 4 893,38 PLN (hozzávetőleg 1 100 euró) összegű jutalékot. Az alapügy tárgyát képező szerződésben feltüntetett THM 11,18% volt.

14 Az alapügy tárgyát képező szerződés értelmében a hitel kezeléséhez és e szerződés feltételeinek módosításához kapcsolódó ügyletek címén a bank díjat és jutalékot számíthatott fel az említett szerződés rendelkezéseinek és az annak részét képező, „A [bank] díjakra és jutalékokra vonatkozó díjszabása egyéni ügyfelek számára” című dokumentumnak (a továbbiakban: díjszabás) megfelelően. Így egyrészt a szóban forgó szerződés értelmében a díjak és jutalékok emelkedésére sor kerülhet az e szerződésben felsorolt olyan feltételek legalább egyikének bekövetkezése esetén, mint a minimálbérnek és a Główny Urząd Statystyczny (központi statisztikai hivatal, Lengyelország) által többek között az inflációra, a vállalati szektor havi átlagbérére, illetve az energia, a távközlés, a postai szolgáltatások, a bankközi elszámolások és a Narodowy Bank Polski (lengyel nemzeti bank) által meghatározott kamatlábak alakulására vonatkozóan közzétett mutatók szintjének változása, a bank által az egyes banki és nem banki tevékenységek végzése során igénybe vett szolgáltatások és tevékenységek árának változásai, a bank által nyújtott szolgáltatások körének vagy formájának változásai (beleértve az adott termék rendelkezésre bocsátását érintő változást vagy újfajta funkcionalitás hozzáadását), a bank által alkalmazott adószabályok és/vagy számviteli előírások változásai, új bírósági határozatok, közigazgatási határozatok, az illetékes hatóságok – többek között a Komisja Nadzoru Finansowego (pénzügyi felügyeleti bizottság, Lengyelország) – ajánlásai, amennyiben ezek a módosítások kihatnak a banknak az említett szerződés teljesítése során felmerült költségeire.

15 Másrészt a díj táblázat formájában részletezte az adminisztratív költségek összegét, mint például egy banki állásfoglalás, tanúsítvány, a hitelszámla-történet kibocsátása 50 PLN (hozzávetőleg 12 euró) ellenében vagy az ügyfélnek küldött levelek díja, beleértve az emlékeztetőket és felszólító leveleket levelenként 4,20 PLN (hozzávetőleg 1 euró), a tértivevénnyel küldött levelek levelenként 6,20 PLN (hozzávetőleg 1,5 euró) díja. A díjszabás magában foglalta a kölcsön folyósításával kapcsolatos, egy alkalommal fizetendő egyszeri díjakat is, amelyek nem kerültek felszámításra

(„0” összegben voltak meghatározva), valamint a kiegészítő megállapodás megkötésének díjait 50 PLN (hozzávetőleg 12 euró) összeg erejéig, továbbá a lengyel zlotyban történő kifizetéshez kért készpénz felvételének elmaradásáért felszámított 0,3%-os díját, de legalább 100 PLN-t (hozzávetőleg 24 euró).

16 A díjszabás ezenkívül előírta, hogy a díjak és jutalékok évente legfeljebb négy alkalommal módosíthatók, de azok legfeljebb a hatályos összeg 200%-ával növelhetők. Egyébiránt a díjszabás azt írta elő, hogy az érintett díjak vagy jutalékok összegének módosítására csak az e módosítás bevezetését lehetővé tevő feltétel felmerülését követő hat hónapon belül kerülhet sor, és hogy az olyan ügyletek, amelyek tekintetében a bank mindezidáig nem számított fel sem díjat, sem jutalékot, valamint az új termékeket vagy szolgáltatások után fizetendő díjak vagy jutalékok mértékét a végrehajtott műveletek munkaerő-ráfordításának és a banknál felmerülő költségek összegének figyelembevételével határozzák meg.

17 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemből kitűnik, hogy a szóban forgó szerződés teljesítése keretében a bank nemcsak a fogyasztónak ténylegesen kifizetett hitelösszegre számított fel kamatot, hanem a hitelhez kapcsolódó költségek címén felvett összegekre is. Amint azt a kérdést előterjesztő bíróság hangsúlyozza, ha a kamatokat kizárólag a folyósított hitel összege alapján számították volna ki, a THM alacsonyabb lett volna a hitelmegállapodásban megjelöltnél.

18 Ebben az összefüggésben a Lexitor a fogyasztói hitelről szóló törvény 45. cikke alapján 12 905,80 PLN (hozzávetőleg 2 900 euró) összeg megfizetését követelte a banktól, amely összeg az e fogyasztó által a szóban forgó szerződés alapján fizetett kamatok és költségek kamatokkal növelt összegének felelt meg. Mivel ennek nem adtak helyt, a Lexitor a kérdést előterjesztő bírósághoz, a Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie-hoz (varsói kerületi bíróság, Lengyelország) fordult.

19 Kérelmének alátámasztására a Lexitor arra hivatkozik, hogy a szóban forgó szerződés megkötésekor a bank megsértette a fogyasztói hitelről szóló törvénynek a fogyasztóval szembeni tájékoztatási kötelezettségre vonatkozó rendelkezéseit, különösen e törvény 30. cikke (1) bekezdésének 7. pontját, amely a 2008/48 irányelv 10. cikke (2) bekezdésének g) pontját ülteti át a lengyel jogrendbe, mivel a szóban forgó szerződésben említett THM túl magas volt. A bank megsértette továbbá e törvény 30. cikke (1) bekezdésének 10. pontját, amely ezen irányelv 10. cikke (2) bekezdésének k) pontját ülteti át a lengyel jogba, mivel a szóban forgó szerződés arra szorítkozott, hogy azon feltételeket tüntette fel, amelyek mellett az e szerződés teljesítéséhez kapcsolódó költségek növelhetők, valamint e költségek növelésének bizonyos mechanizmusait jelölte meg.

20 Az előterjesztő bíróság a következő két csoportba rendezhető kérdésre vár választ: Egyrészt első két kérdésével lényegében arra keresi a választ, hogy a 2008/48 irányelv 10. cikke (2) bekezdésének g) és k) pontját úgy kell-e értelmezni, hogy az előtte folyamatban lévő ügyben szóban forgó helyzet ténylegesen az e rendelkezés alapján a bankot terhelő tájékoztatási kötelezettség megszegésének minősül. Azon a véleményen van ugyanis, hogy a 93/13 irányelv értelmében tisztességtelen feltételnek minősül a fogyasztói hitelmegállapodás olyan kikötése, amely lehetővé teszi a hitelező számára, hogy ne csak a ténylegesen kifizetett hitel összege, hanem a fogyasztó által fizetendő hitel költségei után is kamatot szedjen. Mivel ezen irányelv 6. cikkének (1) bekezdése és a polgári törvénykönyvről szóló törvény jelen jogvitára alkalmazandó változatának $385^{1.\ \text{cikk}}$e értelmében az ilyen kikötés nem köti a fogyasztót, azt nem kell figyelembe

venni a THM kiszámításakor, így a szóban forgó szerződésben feltüntetett THM a túl magas mértéke miatt pontatlan volt, mivel azt az alapján számították ki, hogy a hitel fogyasztóra terhelt költségei alapján is kamat számítandó fel.

21 Másrészt, ami a 2008/48 irányelv 10. cikke (2) bekezdésének k) pontját illeti, a kérdést előterjesztő bíróság arra keresi a választ, hogy azon körülmények puszta felsorolása, amelyek között a hitelmegállapodás teljesítéséhez kapcsolódó költségek növelhetők, valamint az e költségek emelésére irányuló bizonyos mechanizmusok említése elegendőnek tekinthető-e az e rendelkezésben előírt követelmény teljesítéséhez, nemleges válasz esetén pedig, hogy az elégtelen tájékoztatás tekinthető-e olyan tájékoztatás hiányának, amely az ezen irányelv 23. cikke szerinti szankció alkalmazását igazolja.

22 Harmadik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság azt kívánja megtudni, hogy a nemzeti jogba a 2008/48 irányelv 23. cikke alapján bevezetett szankció arányosnak tekinthető-e, ha annak értelmében a hitelmegállapodásban a hitel – függetlenül a tájékoztatási kötelezettség megsértésének típusától – kamat- és költségmentessé válik, és semmilyen más, kevésbé kényszerítő és esetleg arányosabb szankció nem alkalmazható.

23 E körülmények között a Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie (varsói kerületi bíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) Úgy kell-e értelmezni a fogyasztói hitelmegállapodásokról és a [2008/48] irányelv 10. cikke (2) bekezdésének g) pontját ezen irányelv (6), (8) és (31) preambulumbekezdésével összefüggésben, hogy a hitelező nem teljesítette az e rendelkezésből eredő kötelezettségét abban az esetben, ha a fogyasztói hitelmegállapodás feltételei egy részének tisztességtelennek minősítése miatt a hitelező által a szerződéskötéskor közölt [THM] magasabb, mint annak feltételezésekor, hogy a tisztességtelen feltétel nem jelent kötelezettséget?

2) Úgy kell-e értelmezni a [2008/48] irányelv 10. cikke (2) bekezdésének k) pontját ezen irányelv (6), (8) és (31) preambulumbekezdésével összefüggésben, hogy elegendő a fogyasztót arról tájékoztatni, hogy milyen gyakran, milyen helyzetekben és legfeljebb hány százalékkal emelkedhetnek a szerződés teljesítésével kapcsolatos díjak, még abban az esetben is, ha a fogyasztó nem tudja ellenőrizni az adott helyzet fennállását, és a díj ennek következtében kétszeresére nőhet?

3) Úgy kell-e értelmezni a [2008/48] irányelv 23. cikkét ezen irányelv (6), (8), (9) és (47) preambulumbekezdésével összefüggésben, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely a hitelezőt terhelő tájékoztatási kötelezettség megsértése tekintetében – a tájékoztatási kötelezettség megszegésének súlyától és a fogyasztónak a hitelmegállapodás megkötésére vonatkozó esetleges döntésére gyakorolt hatásától függetlenül – csupán egyetlen szankciót ír elő, amely szankció a kölcsönnek kamat- és költségmentessé tételét foglalja magában?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első kérdésről

24 Első kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 2008/48 irányelv 10. cikke (2) bekezdésének g) pontját úgy kell-e értelmezni, hogy az, hogy valamely hitelmegállapodás olyan THM-et tartalmaz, amely amiatt bizonyul túlzott mértékűnek, hogy e megállapodás bizonyos feltételeit utóbb a 93/13 irányelv 6. cikkének (1) bekezdése értelmében tisztességtelennek és ennek következtében olyannak nyilvánították, mint amelyek nem jelentenek kötelezettséget a fogyasztóra nézve, a 2008/24 irányelv ezen rendelkezésében előírt tájékoztatási kötelezettség megsértésének minősül.

25 E kérdés megválaszolásához elöljáróban emlékeztetni kell arra, hogy a 2008/48 irányelv 10. cikkének (2) bekezdése teljes harmonizációt valósít meg azokat a tartalmi elemeket illetően, amelyeknek kötelező jelleggel szerepelniük kell a hitelmegállapodásban (2024. március 21-i Profi Credit Bulgaria [A hitelmegállapodáshoz kapcsolódó járulékos szolgáltatások] ítélet, C-714/22, EU:C:2024:263, 50. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

26 Ezen irányelv 10. cikke (2) bekezdésének g) pontja előírja különösen, hogy a hitelmegállapodásnak világos és egyértelmű módon tartalmaznia kell a THM-et és a fogyasztó által fizetendő teljes összeget, a hitelmegállapodás megkötésének időpontjában kiszámítva.

27 A 2008/48 rányelv 3. cikkének i) pontja értelmében a THM „a hitel fogyasztó által viselt teljes költsége a teljes hitelösszeg éves százalékában kifejezve, beleértve – adott esetben – a 19. cikk (2) bekezdésében említett költségeket”. Ezen irányelv 19. cikke (1) bekezdésének megfelelően a THM-et az annak I. mellékletének I. részében szereplő matematikai képlet alapján kell kiszámítani.

28 E tekintetben emlékeztetni kell egyrészt arra, hogy a 2008/48 irányelvet azzal a kettős céllal fogadták el, hogy az Unióban valamennyi fogyasztó érdekeit magas szinten és egyenlő módon védelmezzék, és hogy megkönnyítsék a fogyasztói hitelek jól működő belső piacának kialakulását. Ezen irányelv (19) preambulumbekezdéséből kitűnik, hogy az többek között annak biztosítására irányul, hogy a fogyasztók az Unió egész területén a hitelmegállapodás megkötését megelőzően különösen a THM-ről megfelelő tájékoztatás kapjanak, amely lehetővé teszi e kamatok összehasonlítását (2019. december 19-i Home Credit Slovakia ítélet, C-290/19, EU:C:2019:1130, 28. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

29 A Bíróságnak már volt alkalma hangsúlyozni, hogy a THM alapvető fontossággal bír mint a hitel összköltsége, amelyet egységes matematikai képlet alapján kiszámított kamat formájában adnak meg. E kamatláb ugyanis lehetővé teszi a fogyasztó számára, hogy gazdasági szempontból felmérje a hitelmegállapodás megkötésével járó kötelezettségvállalás terjedelmét (2019. december 19-i Home Credit Slovakia ítélet, C-290/19, EU:C:2019:1130, 29. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

30 Tekintettel többek között a THM-nek a fogyasztó számára fennálló ezen alapvető jelentőségére, a Bíróság pontosította, hogy az olyan THM feltüntetése, amely nem tükrözi hűen a 2008/48 irányelv 3. cikkének g) pontjában említett költségek összességét, ugyanúgy megfosztja a fogyasztót attól a lehetőségtől, hogy kötelezettségvállalásának terjedelmét meghatározza, mint e mutató

feltüntetésének elmaradása (lásd ebben az értelemben: 2024. március 21-i Profi Credit Bulgaria [A hitelmegállapodáshoz kapcsolódó járulékos szolgáltatások] ítélet, C-714/22, EU:C:2024:263, 55. pont).

31 A jelen ítélet 26-30. pontjában kifejtett megfontolásokból kitűnik, hogy a 2008/48 irányelv 10. cikke (2) bekezdésének g) pontját úgy kell értelmezni, hogy a THM-nek a hitelmegállapodásban való világos és egyértelmű feltüntetésére vonatkozó kötelezettség nem korlátozható arra, hogy azt túl alacsony mértékűként határozzák meg, mivel a THM téves megjelölése főszabály szerint megvalósulhat túlzott mértékű THM meghatározásával is.

32 Annak elismerése ugyanis, hogy valamely hitelmegállapodás tartalmazhat túlzott mértékű THM-et, azzal a kockázattal járna, hogy megfosztaná ezt a hivatkozást a fogyasztó számára való gyakorlati hasznosságától, és ennélfogva sértené a 2008/48 irányelv 10. cikke (2) bekezdésének g) pontjában előírt kötelezettség által követett cél megvalósítását, amint az a jelen ítélet 8. és 29. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlatból kitűnik.

33 Ennek pontosítását követően meg kell jegyezni, hogy a jelen ügyben az előzetes döntéshozatal iránti kérelemből kitűnik, hogy a kérdést előterjesztő bíróság abból az előfeltevésből indul ki, amelynek megalapozottságát nem kéri a Bíróságtól, hogy a 93/13 irányelv 6. cikke (1) bekezdésének megfelelően mellőzze a szóban forgó szerződés feltételei egy részének alkalmazását azok tisztességtelen jellege miatt, így az e feltételektől elvonatkoztatva számított THM alacsonyabb az említett szerződésben eredetileg megjelöltnél.

34 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a 2008/48 irányelv 19. cikkének (3) bekezdése előírja, hogy a THM kiszámítását arra a feltevésre kell alapozni, hogy a hitelmegállapodás a megállapodás szerinti időszakban érvényes marad, továbbá hogy a hitelező és a fogyasztó kötelezettségeit teljesíti a hitelmegállapodás szerinti feltételek mellett és időpontokig.

35 Ebből következik, hogy a THM feltüntetésére vonatkozó, az ezen irányelv 10. cikke (2) bekezdésének g) pontjában előírt kötelezettség akkor teljesül, ha az érintett szerződésben említett THM megfelel az említett irányelv I. mellékletének I. részében szereplő matematikai képlet szerint az ugyanezen irányelv 3. cikkének g) pontja értelmében vett, „a hitel fogyasztó által viselt teljes költsége” alapján kiszámított THM-nek, amely magában foglalja azokat a költségeket is, amelyeket a fogyasztónak e szerződés feltételei alapján meg kell fizetnie, ideértve azokat a költségeket is, amelyek utóbb tisztességtelennek bizonyulnak, és nem jelentenek kötelezettséget a fogyasztóra nézve.

36 A fenti megfontolások összességére tekintettel az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2008/48 irányelv 10. cikke (2) bekezdésének g) pontját úgy kell értelmezni, hogy az, hogy valamely hitelmegállapodás olyan THM-et tartalmaz, amely amiatt bizonyul túlzott mértékűnek, hogy e megállapodás bizonyos feltételeit utóbb a 93/13 irányelv 6. cikkének (1) bekezdése értelmében tisztességtelennek és ennek következtében olyannak nyilvánították, mint amelyek nem jelentenek kötelezettséget a fogyasztóra nézve, önmagában nem minősül a 2008/24 irányelv ezen rendelkezésében előírt tájékoztatási kötelezettség megsértésének.

A második kérdésről

37 Második kérdésével az előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 2008/48 irányelv 10. cikke (2) bekezdésének k) pontját úgy kell-e értelmezni, hogy az, hogy valamely hitelmegállapodás olyan körülményeket sorol fel, amelyek a szerződés teljesítéséhez kapcsolódó

költségek emelkedését eredményezhetik, azonban a fogyasztó nem ellenőrizheti azok felmerülését és az e költségekre gyakorolt hatását, az e rendelkezésben előírt tájékoztatási kötelezettség megsértésének minősül.

38 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a 2008/48 irányelv 10. cikke (2) bekezdésének k) pontja értelmében a hitelmegállapodásnak világos és egyértelmű módon tartalmaznia kell mind a fizetési ügyletek, mind a lehívások nyilvántartására szolgáló egy vagy több számla fenntartásának díján, valamint a fizetési eszköz használatának díján kívül a megállapodásból eredő minden egyéb költséget, és azokat a feltételeket, amelyek mellett e díjak módosíthatók.

39 A 2008/48 irányelvnek az ezen irányelv (31) preambulumbekezdésével összefüggésben értelmezett 10. cikke (2) bekezdéséből kitűnik, hogy az a követelmény, hogy az említett rendelkezésben említett tartalmi elemek világos és egyértelmű módon kerüljenek a nyomtatott formában vagy más tartós adathordozón elkészített hitelmegállapodásban feltüntetésre, annak érdekében szükséges, hogy a fogyasztó megismerhesse jogait és kötelezettségeit (2023. december 21-i BMW Bank és társai ítélet, C-38/21, C-47/21 és C-232/21, EU:C:2023:1014, 233. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

40 E szerződés megfelelő teljesítéséhez, és különösen a fogyasztó jogainak gyakorlásához szükség van azon elemek fogyasztó általi megismerésére és megfelelő megértésére, amelyeket a 2008/48 irányelv 10. cikke (2) bekezdésének megfelelően a hitelmegállapodásnak kötelezően tartalmaznia kell (2023. december 21-i BMW Bank és társai ítélet, C-38/21, C-47/21 és C-232/21, EU:C:2023:1014, 234. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

41 Ennek, az említett elemeknek a 2008/48 irányelv 10. cikkének (2) bekezdésében előírt egyértelműség követelményének tiszteletben tartása mellett történő, megfelelő megértése érdekében a hitelmegállapodásban nyújtott tájékoztatásnak tehát minden olyan ellentmondást nélkülöznie kell, amely objektíve alkalmas arra, hogy a szokásosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztót megtévessze az említett megállapodás szerinti jogainak és kötelezettségeinek terjedelmét illetően (2023. december 21-i BMW Bank és társai ítélet, C-38/21, C-47/21 et C-232/21, EU:C:2023:1014, 235. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

42 Közelebbről, a szerződési feltételek világos és érthető megfogalmazására vonatkozó követelménynek való megfelelés érdekében alapvető jelentőséggel bír az, hogy a hitelmegállapodás átlátható jelleggel tünteti-e fel a hitel visszafizetésének feltételeit, vagy e feltételek megállapításának módját úgy, hogy a fogyasztó egyértelmű és érthető kritériumok alapján előre láthassa a számára ebből eredő gazdasági következményeket (lásd ebben az értelemben: 2015. július 9-i Bucura ítélet, C-348/14, EU:C:2015:447, 54. pont).

43 Ennélfogva a hitelmegállapodás kikötéseinek többek között átlátható jelleggel kell feltüntetniük a nyújtandó szolgáltatáshoz kapcsolódó díjak megváltoztatásának indokát és módját, úgy, hogy a fogyasztó egyértelmű és érthetően megfogalmazott kritériumok alapján előre láthassa e díjak esetleges módosítását (lásd ebben az értelemben: 2015. július 9-i Bucura ítélet, C-348/14, EU:C:2015:447, 60. pont).

44 Ebből következik, hogy a 2008/48 irányelv 10. cikke (2) bekezdésének k) pontját úgy kell értelmezni, hogy azokat a feltételeket, amelyek mellett a hitelmegállapodás teljesítéséhez kapcsolódó költségek módosíthatók, e megállapodásban világosan és egyértelmű módon kell feltüntetni, többek között úgy, hogy más információkkal együttesen értelmezve e feltételek ne

tartalmazzanak semmilyen olyan pontatlanságot, amely objektíve alkalmas lenne arra, hogy a szokásosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztót megtévessze a módosítást kiváltó események bekövetkezte, valamint a díjak módosítása és az említett esemény közötti kapcsolat tekintetében (lásd analógia útján: 2023. december 21-i BMW Bank és társai ítélet, C-38/21, C-47/21 és C-232/21, EU:C:2023:1014, 238. pont).

45 Márpedig, amint az a kérdést előterjesztő bíróság által szolgáltatott és a jelen ítélet 14. pontjában összefoglalt információkból kitűnik, a jelen ügyben úgy tűnik, hogy a szóban forgó szerződés teljesítési költségei módosításának feltételeit a fogyasztó számára mind az ezen szerződés megkötése előtt, mind pedig annak teljesítése során nehezen ellenőrizhető mutatók alapján határozták meg. Itt ugyanis többek között változó gazdasági mutatókról van szó, ideértve a maga a bank által ellenőrzött mutatókat is, valamint bizonyos egyéb, a tág értelemben vett jogi fejleményekre utaló, nagy vonalakban leírt mutatók. Egyébiránt az a körülmény, hogy az alapügyben szóban forgó költségnövekedés felső határát számszerűen legfeljebb 200%-ban, időben pedig évente – legkésőbb hat hónappal a feltétel teljesülését követően – legfeljebb négy alkalomban határozták meg, nem cáfolhatja meg ezt a megállapítást.

46 A kérdést előterjesztő bíróság feladata tehát, hogy a fenti megállapításokra tekintettel megvizsgálja, hogy az alapügyben a szokásosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó a szóban forgó szerződés teljesítéséhez kapcsolódó költségek növekedésére vonatkozó szerződési feltételek szövegére tekintettel e szerződés teljesítése során milyen mértékben volt képes egyértelműen azonosítani kötelezettségvállalásának terjedelmét.

47 A fenti megfontolások összességére tekintettel a második kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2008/48 irányelv 10. cikke (2) bekezdésének k) pontját úgy kell értelmezni, hogy az, hogy valamely hitelmegállapodás felsorol egyes, a szerződés teljesítéséhez kapcsolódó költségek emelkedését igazoló körülményeket, azonban a szokásosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő fogyasztó nem ellenőrizheti azok felmerülését és azoknak e költségekre gyakorolt hatását, az e rendelkezésben előírt tájékoztatási kötelezettség megsértésének minősül, amennyiben e körülmények feltüntetése kétségessé teheti a fogyasztó azon lehetőségének fennállását, hogy felmérje kötelezettségvállalásának terjedelmét.

A harmadik kérdésről

48 Harmadik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 2008/48 irányelv (47) preambulumbekezdésével összefüggésben értelmezett 23. cikkét úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely az ezen irányelv 10. cikkének (2) bekezdésével összhangban a hitelező terhére előírt tájékoztatási kötelezettség megsértése esetén olyan egységes szankciót ír elő, amely a hitelezőt e jogsértés súlyosságának fokától és annak a fogyasztó hitelmegállapodás megkötésére vonatkozó döntésére gyakorolt hatásától függetlenül megfosztja a kamatok és költségek felszámításához való jogától.

49 A 2008/48 irányelv (47) preambulumbekezdésével összefüggésben értelmezett 23. cikke szerint a tagállamoknak meg kell állapítaniuk az ezen irányelv alapján elfogadott nemzeti rendelkezések megszegése esetén alkalmazandó szankciókra vonatkozó szabályokat, és minden szükséges intézkedést meg kell hozniuk azok végrehajtásának biztosítására. Bár e szankciók megválasztása a tagállamok hatáskörében marad, azoknak hatékonyaknak, arányosaknak és visszatartó erejűeknek kell lenniük. Ez azt jelenti, hogy a jogsértések visszaszorítására irányuló említett szankciók szigorúságának összhangban kell állnia a jogsértés súlyával, különösen a tényleges visszatartó erő biztosítása révén, az arányosság általános elvének tiszteletben tartásával (lásd ebben az

értelemben: 2024. március 21-i Profi Credit Bulgaria [A hitelmegállapodáshoz kapcsolódó járulékos szolgáltatások] ítélet, C-714/22, EU:C:2024:263, 52. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

50 Noha a nemzeti jog értelmezésére és alkalmazására kizárólagos hatáskörrel rendelkező, kérdést előterjesztő bíróság feladata annak vizsgálata, hogy az alapeljárás összes körülményére tekintettel a nemzeti jogában előírt szankciók megfelelnek-e a jelen ítélet 49. pontjában felidézett követelményeknek, a Bíróság az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elbírálásakor pontosításokat adhat, amelyek célja, hogy iránymutatást adjon a nemzeti bíróságnak az értékelés során (lásd analógia útján: 2024. január 11-i Nárokuj ítélet, C-755/22, EU:C:2024:10, 42. cikk, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

51 A jelen ügyben a kérdést előterjesztő bíróságnak kétségei vannak a nemzeti jog által előírt szankció arányos jellegét, vagyis a hitelezőnek a kamatra és költségekre vonatkozó jogosultságától való megfosztását illetően. E bíróság többek között úgy véli, hogy a szóban forgó hitelmegállapodás teljesítéséhez kapcsolódó költségek emelkedését igazoló feltételek a szerződés megkötésekor nem relevánsak a fogyasztó számára, mivel e díjak eredeti összege viszonylag alacsonynak bizonyul a folyósított hitel összegéhez képest.

52 Amint arra a jelen ítélet 39–42. pontja emlékeztet, annak érdekében, hogy a fogyasztó teljes mértékben megismerhesse az általa kötött szerződés teljesítésére vonatkozó feltételeket, a 2008/48 irányelv 10. cikkének (2) bekezdése megköveteli, hogy a szerződés megkötésének időpontjában e fogyasztó mindazon tényezőknek az ismeretével rendelkezzen, amelyek kötelezettségvállalásának mértékére hatással lehetnek (lásd ebben az értelemben: 2016. november 9-i Home Credit Slovakia ítélet, C-42/15, EU:C:2016:842, 66. pont).

53 Egyébiránt a Bíróság ítélkezési gyakorlatából kitűnik, hogy a 2008/48 irányelv összefüggésében alapvető fontossággal bíró kötelezettség hitelező általi megsértését a nemzeti szabályozásnak megfelelően szankcionálni lehet e hitelező kamat- és költségköveteléstől való megfosztásával (2016. november 9-i Home Credit Slovakia ítélet, C-42/15, EU:C:2016:842, 69. pont).

54 Az ilyen szankció, noha komoly következményekkel jár a hitelezőre nézve, csak abban az esetben tekinthető aránytalannak, ha a 2008/48 irányelv 10. cikkének (2) bekezdésében említettek közül olyan tartalmi elemeket nem vagy tévesen tüntettek fel, amelyek jellegüknél fogva nem érinthetik a fogyasztó kötelezettségvállalása mértékének értékelésével kapcsolatos képességét (lásd analógia útján: 2016. november 9-i Home Credit Slovakia ítélet, C-42/15, EU:C:2016:842, 72. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

55 Márpedig a hitelezőnek a 2008/48 irányelv 10. cikke (2) bekezdése k) pontjának megfelelően azon kötelezettsége, hogy a hitelmegállapodásban feltüntesse azokat a feltételeket, amelyek mellett e megállapodás teljesítési költségeinek módosítása bekövetkezhet, szintén alapvető jelentőséggel bír a fogyasztó számára, mivel kötelezettségvállalása mértékének értékeléséhez – amint az a jelen ítélet 41. és 42. pontjából kitűnik – világos és érthető kritériumok alapján előre kell láthatja e díjak esetleges módosításait, és ennélfogva a számára ebből eredő gazdasági következményeket, még akkor is, ha e költségek eredeti összege viszonylag alacsony a szóban forgó hitel összegéhez képest.

56 Egyébiránt a Bíróság ítélkezési gyakorlatából kitűnik, hogy a hitelmegállapodásra vonatkozó tájékoztatási kötelezettségek megsértésének következményei jelentősen eltérhetnek a szóban forgó konkrét információtól függően, mivel e jogsértés súlyossága a gyakorlatban az e hitelmegállapodásból hiányzó elemek számától és jelentőségétől is függ. Az ilyen jogsértések

különösen megnehezíthetik a fogyasztó számára a hitelmegállapodásból eredő jogok gyakorlását (lásd ebben az értelemben: 2024. október 24-i Horyzont ítélet, C-339/23, EU:C:2024:918, 34. pont).

57 Ennélfogva – a kérdést előterjesztő bíróság által elvégzendő vizsgálatok függvényében – nem ellentétes az arányosság elvével, ha valamely tagállam úgy dönt, hogy egységes szankciót ír elő, amely a hitelezőt a 2008/48 irányelv 10. cikkének (2) bekezdésében előírt különböző tájékoztatási kötelezettségek megsértése miatt megfosztja a kamatok és költségek felszámításához való jogától, jóllehet e kötelezettségek mindegyike megsértésének egyedi súlyossága, valamint az abból a fogyasztóra nézve eredő következmények az adott esettől függően változhatnak.

58 A fenti megfontolásokra tekintettel a harmadik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2008/48 irányelv (47) preambulumbekezdésével összefüggésben értelmezett 23. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely az ezen irányelv 10. cikkének (2) bekezdésével összhangban a hitelező terhére előírt tájékoztatási kötelezettség megsértése esetén olyan egységes szankciót ír elő, amely– amennyiben e jogsértés alapján kétséges lehet, hogy a fogyasztónak van-e lehetősége felmérni kötelezettségvállalásának terjedelmét – az ilyen jogsértés egyedi súlyosságának fokától függetlenül megfosztja a hitelezőt a kamatok és költségek felszámításához való jogától.

A költségekről

59 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (tizedik tanács) a következőképpen határozott:

1) A fogyasztói hitelmegállapodásokról és a 87/102/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2008. április 23-i 2008/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 10. cikke (2) bekezdésének g) pontját

a következőképpen kell értelmezni:

az, hogy valamely hitelmegállapodás olyan éves teljeshiteldíj-mutatót tartalmaz, amely amiatt bizonyul túlzott mértékűnek, hogy e megállapodás bizonyos feltételeit utóbb a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelv 6. cikkének (1) bekezdése értelmében tisztességtelennek és ennek következtében olyannak nyilvánították, mint amelyek nem jelentenek kötelezettséget a fogyasztóra nézve, önmagában nem minősül a 2008/24 irányelv ezen rendelkezésében előírt tájékoztatási kötelezettség megsértésének.

2) A 2008/48 irányelv 10. cikke 2. pontjának k) alpontját

a következőképpen kell értelmezni:

az, hogy valamely hitelmegállapodás felsorol egyes, a szerződés teljesítéséhez kapcsolódó költségek emelkedését igazoló körülményeket, azonban a szokásosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő fogyasztó nem ellenőrizheti azok felmerülését és azoknak e költségekre gyakorolt hatását, az e rendelkezésben előírt tájékoztatási kötelezettség megsértésének minősül, amennyiben e körülmények feltüntetése kétségessé teheti a fogyasztó azon lehetőségének fennállását, hogy felmérje kötelezettségvállalásának terjedelmét.

3) A 2008/48 irányelv 23. cikkét annak 47. cikke fényében

a következőképpen kell értelmezni:

azzal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely az ezen irányelv 10. cikkének (2) bekezdésével összhangban a hitelező terhére előírt tájékoztatási kötelezettség megsértése esetén olyan egységes szankciót ír elő, amely – amennyiben e jogsértés alapján kétséges lehet, hogy a fogyasztónak van-e lehetősége felmérni kötelezettségvállalásának terjedelmét – az ilyen jogsértés egyedi súlyosságának fokától függetlenül megfosztja a hitelezőt a kamatok és költségek felszámításához való jogától.

Aláírások